

Päijät-Hämeen
sivistyspalveluiden
seudullinen kehittäminen

Kuntaliiton kehittämishanke Verkostoperuskoulu

Anjariitta Carlson
14.12.2022

Verkstoperuskoulu-hanke

Väestönmuutokseen liittyvät isot trendit, kuten syntyvyyden lasku, vaikuttavat koulutuksen järjestämiseen kokonaisuudessaan.

Väestönkehityksen muutokset näkyvät eri tavoin erilaisissa kunnissa, jolloin pelkkä perinteinen perusopetus ei välttämättä vastaa riittävästi paikallisiin tarpeisiin. Koulutuksen saavutettavuuden turvaaminen esi- ja perusopetusasteista lähtien on keskeinen 2020-luvun haaste kunnille.

Tarvitsemme **uudenlaisia ja joustavia ratkaisuja** sekä **toimijoiden vahvistuvaa yhteistyötä koulutuksen saatavuuden ja saavutettavuuden turvaamiseksi** sekä yksittäistä koulutusmuotoa kehitettäessä että koulutusjatkumon vahvistamiseksi.

Kuntaliitto lanseerasi Verkstoperuskoulu-hankkeen keväällä 2022.

Verkstoperuskoulu-hanke

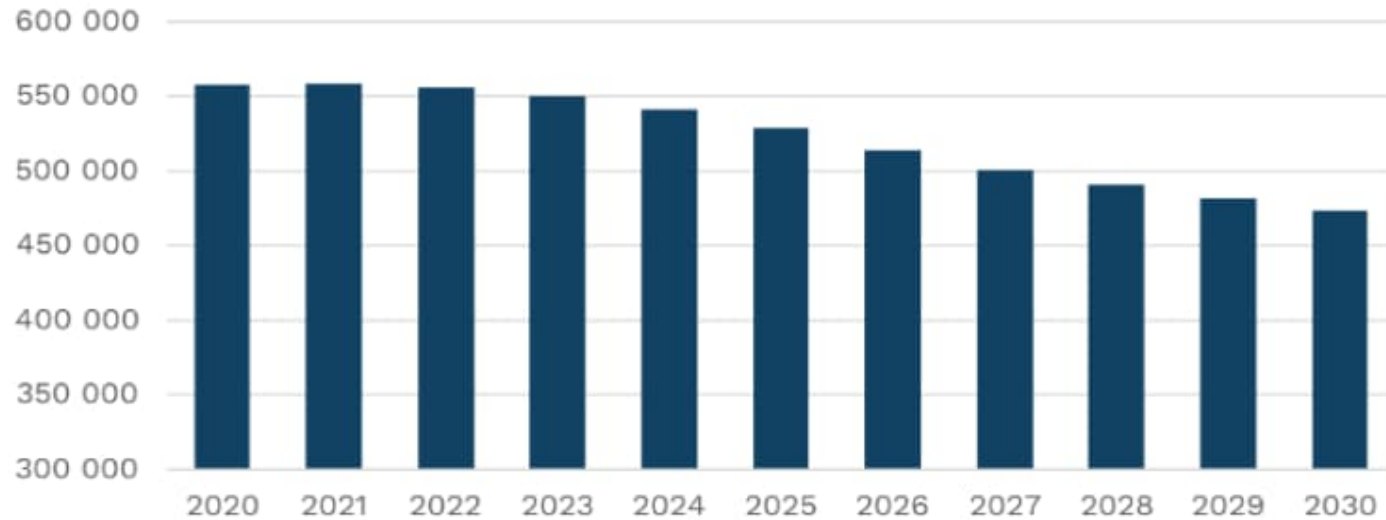
Verkstoperuskoulu-hankkeen tavoitteena on ennen kaikkea **kuntien välisiä perusopetuslain mukaisia yhteistyömuotoja hyödyntäen** tunnistaa ja kehittää uudenlaisia toimivia ratkaisuja perusopetuksen saatavuuden ja saavutettavuuden sekä opetusjärjestelyiden laadulliseen kehittämiseen eri puolilla maata.

Avartamalla kouluyhteisöjä, opetusta ja oppimista, voidaan yhteistyön hyödyt saada nykyistä laajemmin käyttöön opetuksen järjestämisessä.

Oppilaiden tarpeet ovat suunnittelun lähtökohta.

Verkostoperuskoulu-hanke

Peruskouluikäisten (7-15 -vuotiaat) määrä vuosina 2020-2030

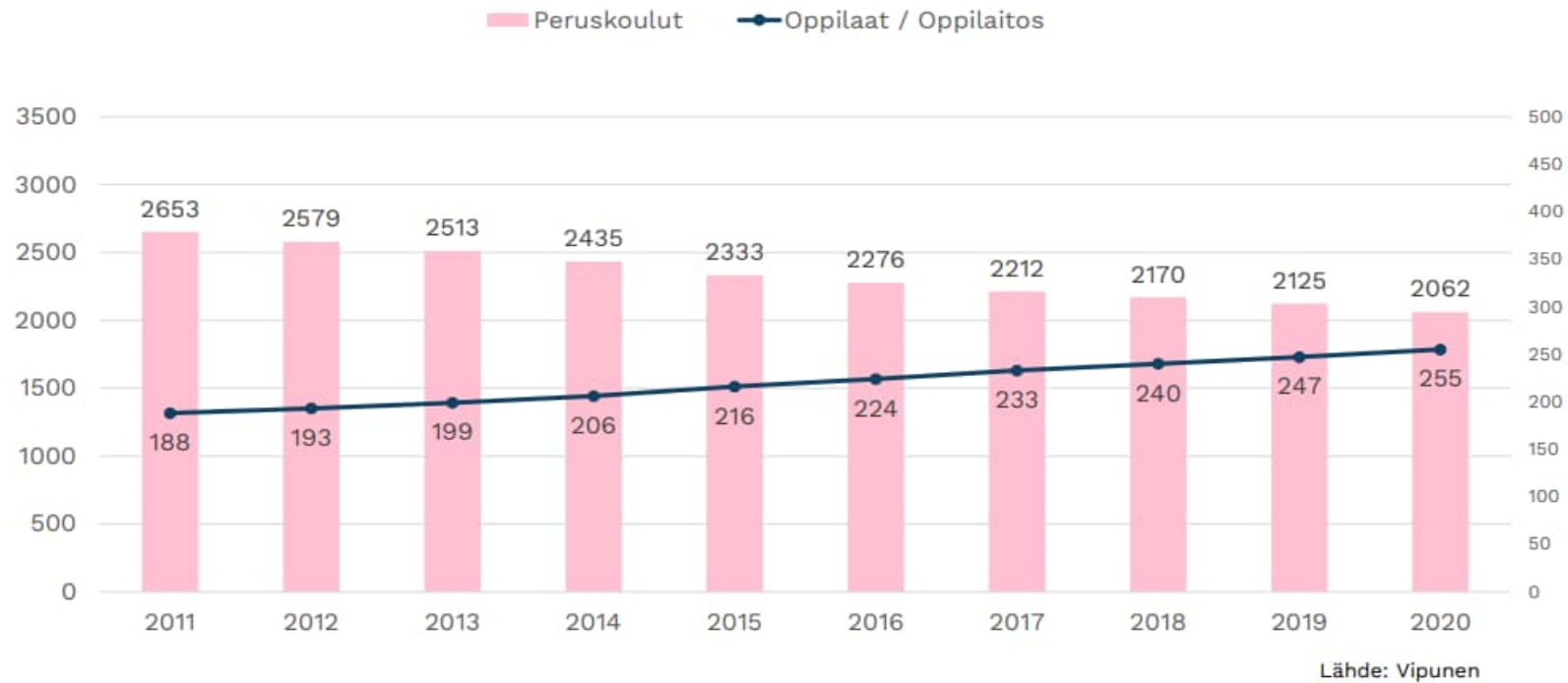

Huom. katkaistu pysty akseli

Lähde: Tilastokeskus;
2020-2021 Väestörakenne
2022-2030 Väestöennuste2021

Verkstoperuskoulu-hanke

Kuntien peruskoulujen määrä ja keskimääräinen koko 2011-2020

Verkostoperuskoulu-hanke

Visio kohti vuotta 2040

Verkostoperuskoulu-hanke

Pilottiin osallistuvat kunnat ja opetuksen järjestäjät saavat:

- Kaikkien pilottien yhteiset **valtakunnalliset seminaarit**
- Pilottialueen **omat työpajat**. Alueellisista tilaisuuksista ja näiden teemoista sovitaan erikseen pilottialueiden kanssa.
- Ohjausta ja sparrausta** oman alueen tavoitteen mukaiseen kehittämistyöhön.
- Tilastotietoja sisältävä **aloituspaketti** pilottialueelta.
- Sähköistä ja kirjallista tukimateriaalia.
- Verkoston tuki ja toisilta oppiminen.

Kuntaliitto tarjoaa ainutlaatuisen mahdollisuuden piloteille osallistua hankkeeseen **ilman omarahoitusosuutta**. Mahdollisista hankkeeseen kuuluvista matka-, ruokailu- ja majoituskustannuksista vastaavat kuitenkin kunnat ja opetuksen järjestäjät itse.

Verkostoperuskoulu-hanke

Kaikille pilottialueille yhteistä vuosina 2022-2024 on:

- Yhteiset pohjat tavoitteille ja välitarkastelulle
- Verkoston yhteinen viestintä
 - Kuntaliiton hankesivustot <https://www.kuntaliitto.fi/hyvinvointi-ja-sivistys/sivistystoimen-kehittaminen/kohti-kuntaperusteisia-verkostoperuskouluja>
- Pilottialuetta koskeva tilastotietopaketti
- Nostot edunvalvontaan ja jatkokehittämiseen
- Kokonaisuutta tukee erillinen ohjausryhmä

Verkstoperuskoulu-hanke

Sivistys ja hyvinvointijohtajista koostuvan ohjausryhmän vuosittaisen itsearvioinnin tuloksena laaditaan [seudullisen yhteistyön seuraavan vuoden toiminnalliset tavoitteet](#), jotka kuvataan vuosikellossa.

Vuoden 2021 itsearvioinnin yhdeksi keskeiseksi toiminnalliseksi tavoitteeksi vuodelle 2022 asetettiin selvitys siitä, [millaiset seudulliset väestönkehityksen realiteetit ovat osana palveluverkkoratkaisuja tulevaisuudessa](#).

Ohjausryhmän toiminnallinen tavoite vuodelle 2022 oli [yhdenmukainen](#) verkstoperuskoulu-hankkeen sisällön kanssa ja niinpä ohjausryhmä päätti yksimielisesti, että hakemus verkstoperuskoulu-hankkeeseen toimitetaan Kuntaliittoon määräajan puitteissa.

*Hakemuksenne mukainen aluepilotti on valittu **Kuntaliiton verkstoperuskoulu-hankkeeseen vuosille 2022–2024. Tervetuloa mukaan!***

Verkostoperuskoulu-hanke

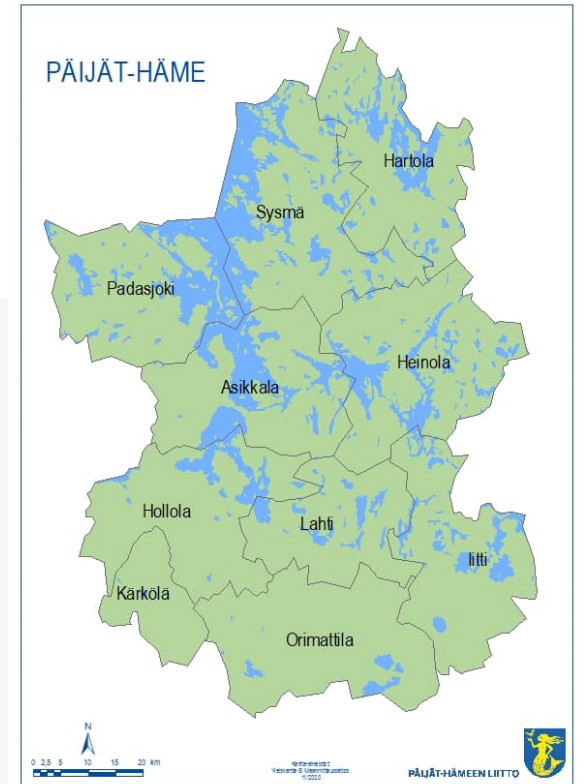
Päijät-Hämeen hakemustekstit:

- [Ratkaisujen hakeminen alueen perusopetuksen laatuun, saatavuuteen ja saavutettavuuteen kuntien yhteistyön keinoin](#). Kehittämistavoitteet ovat lähikouluihin ja koulujen palveluverkkoon vaikuttavia. Seuraavat vuodet väestönkehitys ja aluerakenteen muutokset myllertävät kouluverkkoa. Koulunsa aloittavien määrä laskee lähivuosina neljänneksen nykyisestä. Kunnissa tilanne näkyy siten, että harvaan asutuilla alueilla syntyy vähän lapsia ja isot kaupungit kasvattavat ennen kaikkea asukaslukuaan maassamuuton ja maahanmuuton ansiosta. Väestön ja lapsimäärän kasvun keskittyminen murto-osaan kuntia lisää paineita koulujen karsimiseen muualla.
- Seudullinen kieliohjelma (kielitarjonta) ja katsomusaineet. [Opetustarjonnan ja opetuksen järjestämisen muotojen monipuolistaminen yhteistyön keinoin](#). Kaikkien kuntien tehtävänä on huolehtia perusopetuksen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Lisäksi kuntia yhdistää halukkuus tarjota [laadukasta opetusta](#) rajallisista resursseista huolimatta niin, että lasten ja nuorten sivistyksellisiin tarpeisiin alueella voidaan vastata parhailla mahdollisilla ratkaisuilla. [Kehittämishankkeella halutaan etsiä ratkaisuja henkilöstön osaamisen käyttöön ja saatavuuteen](#).

Verkostoperuskoulu-hanke

Verkostoperuskoulu-hankkeen pilotit ovat:

- **Päijät-Häme:** Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Iitti, Kärkölä, Lahti, Orimattila, Padasjoki, Sysmä
- **Riihimäen seutu:** Hausjärvi, Loppi, Riihimäki
- **Pirkanmaa, Satakunta:** Ikaalinen, Ylöjärvi, Jämijärvi, Parkano, Hämeenkyrö
- **Kielisaareke-kunnat:** Vihti, Nurmijärvi, Hämeenlinna, Kerava, Hyvinkää, Tuusula
- **Uusimaa:** Tuusula (ns. kielisaarekkeen rinnakkaishanke)
- **Lappi:** Salla, Lapin yliopiston harjoittelukoulu
- **Tunturi-Lappi:** Kittilä, Kolari, Muonio
- **SavoGrown:** Vesanto, Rautalampi, Keitele, Pielavesi, Suonenjoki, Tervo, Konnevesi
- **Varsinais-Suomi:** Kemiönsaari, Parainen
- **Etelä-Savo:** Savonlinna, Enonkoski

Verkostoperuskoulu-hanke

- Pilottialue on projektiin hakeutuessaan sitoutunut työstämään yhteisiin tavoitteisiin kytkeytyviä omia alueellisia tavoitteitaan eteenpäin – kaikki innokkuus, kekseliäisyys ja kokeilunhalu kannattaa valjastaa mukaan
- Alueellisten työpajojen/seminaarien järjestämiseen pilotti saa FCG:n fasilitoiman tuen 2 kertaa vuodessa. Asioita työstetään myös näiden tapahtumien välissä.
- Pilotin kannattaa määritellä
 - Vastuuhenkilö ja hänelle varahenkilö
 - Työryhmä tai ohjausryhmä, jossa edustettuna pilotin kunnat
 - Kuka kutsuu koolle, kuinka usein kokoonnutaan?
 - Työnjako asioiden eteenpäin viemistä varten
 - Viestintätavat ja käytännöt
- On myös paikallaan pohtia, miten ja missä vaiheessa kehittämistyöhön otetaan mukaan oppilaiden, henkilöstön ja päättäjien edustus

Verkostoperuskoulu-hanke

Ensimmäinen Verkstoperuskouluseminaari pidettiin Kuntatalolla Helsingissä 7.10.2022.

Kuntien edustajina paikalla olivat:

Petri Haapanen, Asikkala

Tiina-Kotila Paaso, Hartola

Pirjo Hepo-oja, Heinola

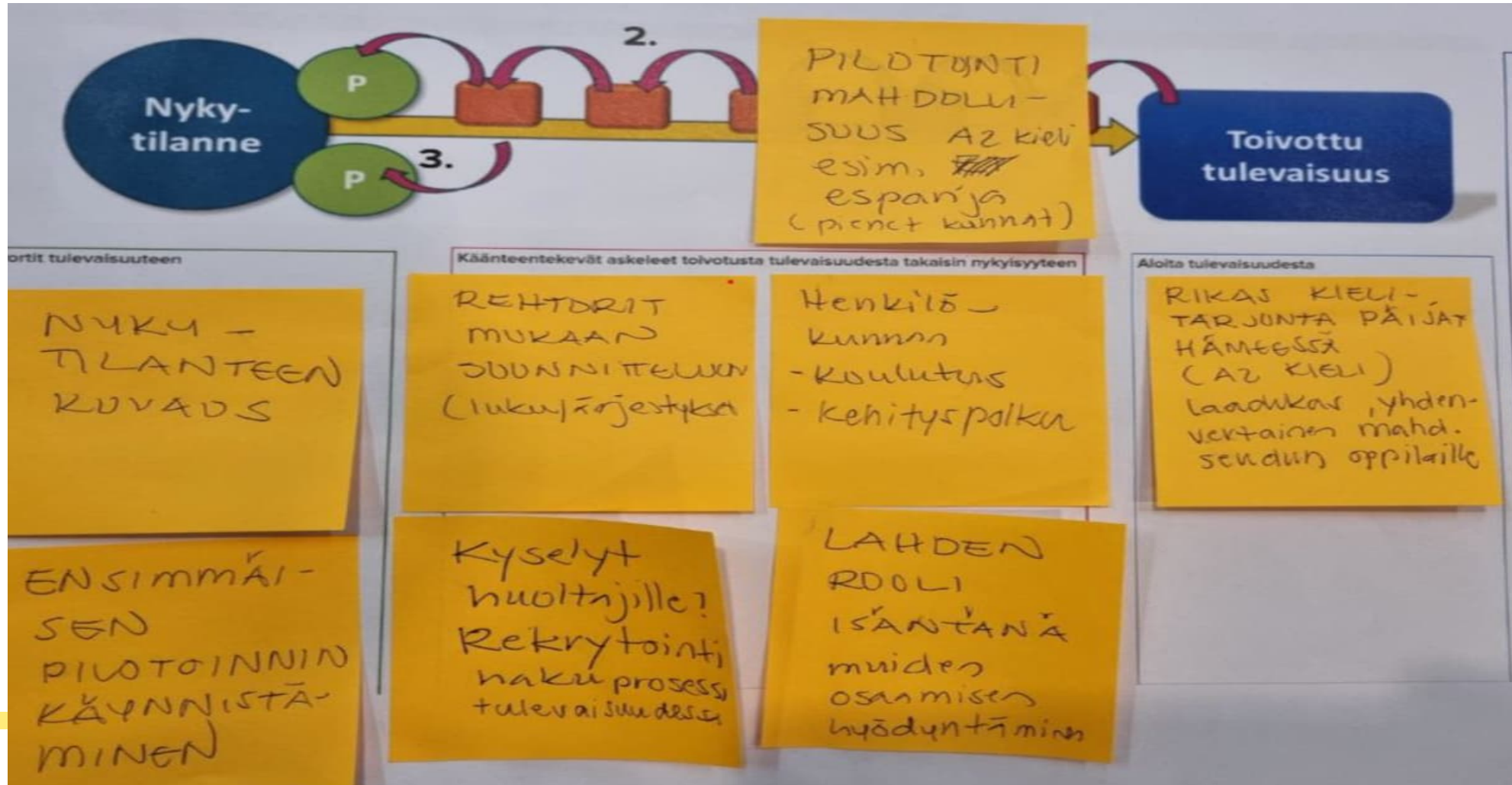
Minna Säkkinen-Salminen, Hollola

Mika Silvennoinen, Orimattila

Simo Sinervo, Sysmä

Anjariitta Carlson ja Raisa Kujala, seudullisen kehittämisen yksikkö

Verkostoperuskoulu-hanke

Verkostoperuskoulu-hanke

Missä on heikkouksia?

Sitontu-
minen
kuntakoh-
taisesta on
harsteellista

Viestinnän
läpileik-
kaavuu
kunnissa

kehittämis-
ryhmien
jäsenten
mahdaati

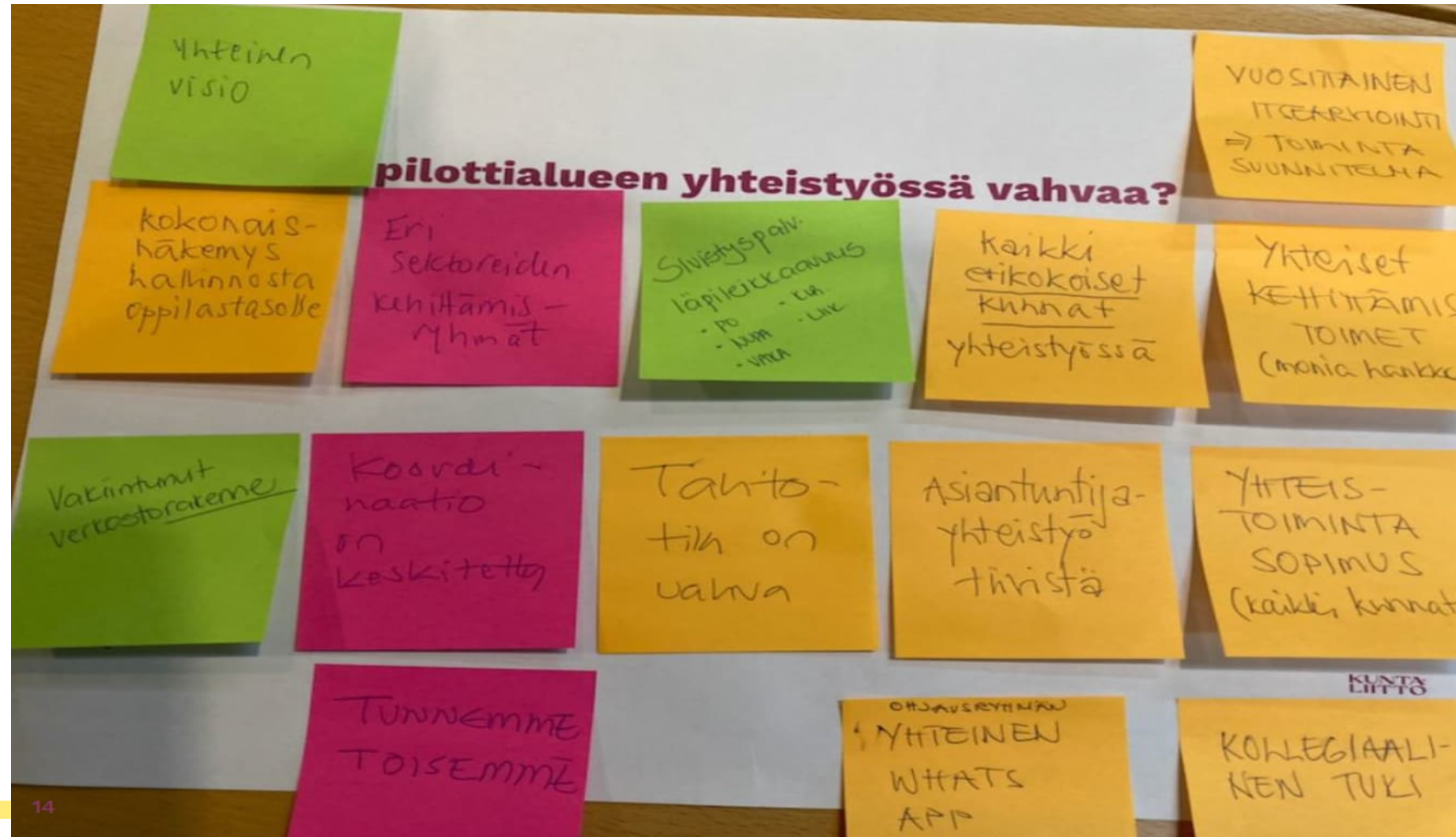
kiire ja
työmäärä

eri kokoisten
kuntien
erilaiset
tarpeet ja
resurssit

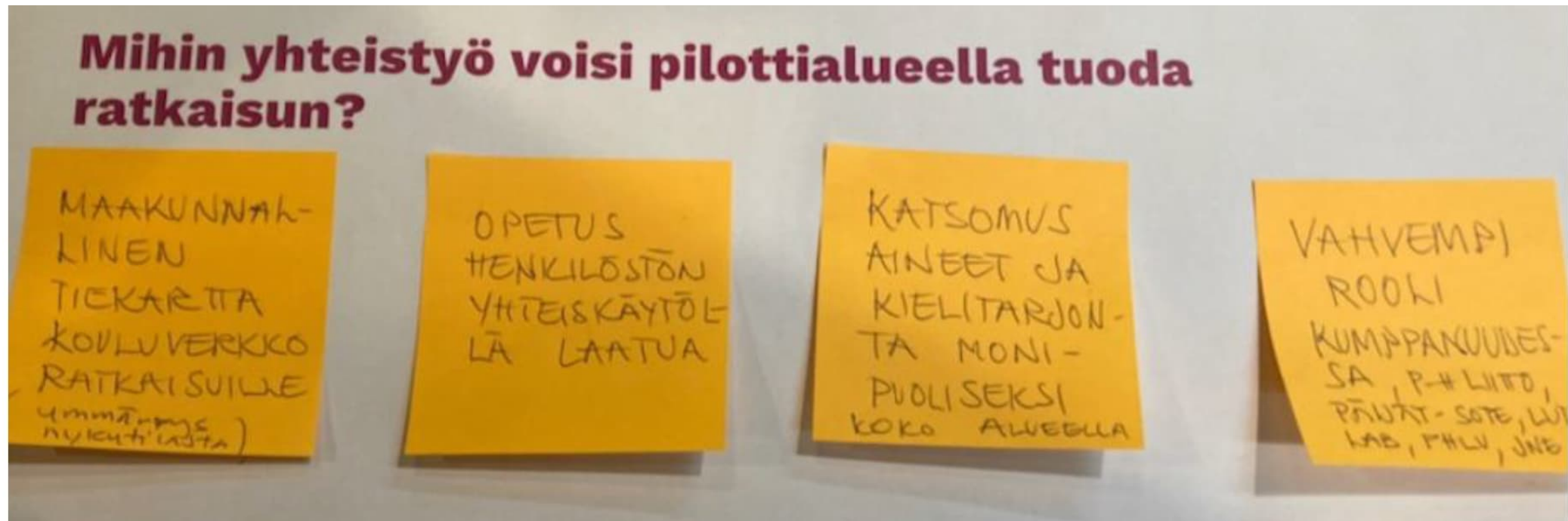
NÄKYVÄKSI
TEKEMINEN
päättäjille

VAIKUTAVUUDEN
TUTKIMINEN
(MITAAMINEN)

Verkostoperuskoulu-hanke

Verkostoperuskoulu-hanke

Verkstoperuskoulu-hanke

Keskustelu =pienryhmäporinat:

Millaisia ajatuksia verkstoperuskouluhanke tuotti?

Kootaan kommentit yhteen.

Hyvää Joulunaikaa ja
menestyksellistä
tulevaa vuotta 2023!

